

NATURTURIST NORDJYLLAND

NATURTURIST NORDJYLLAND

HOME

pdf

Oversigt

Naturlinks

Turistlinks

Søg

Mail

Svinkløv klitplantage

Fjerritslev kommune

Afstand Fjerritslev 6 km

Statsejet område på 700 ha med offentlig adgang. Afmærkede stier med udgangspunkt ved p-plads ved Sletteå og ved Svinkløv Badehotel.

Landskab og geologi

Landskabet ved Svinkløv klitplantage er oprindeligt den nordvestligste del af en stor ø i stenalderens hav. Fra Svinkløv til Fjerritslev og mod øst til Tranum lå istidens morænelandskab omgivet af hav til alle sider. Havniveauet lå 5-6 meter højere end i dag. Skrænten fra Svinkløv og østpå - Lien - er den gamle kyst langs stenalderhavet.

Også kystskrænten mod vest mellem Svinkløv og Fjerritslev er markant. Den var i stenalderen den østlige begrænsning af et åbent sund, som forbandt Limfjorden og Nordsøen. Muligvis var forbindelsen - "Sløjen" - åben helt op i vikingetid og tidlig middelalder ([Læs mere](#)). I 1970-erne fandt man, i forbindelse med ralgravning ved Kollerup strand, det velbevarede vrage af et skib - en kogge - fra 1200-tallet. Vraget lå mere end 300 meter fra den nuværende kystlinie.

Svinkløv har muligvis, sammen med Klim Bjerg, Bulbjerg og Hanstholmknuden, ligget som opragende kalkklipper, da isen kom til Danmark. Dybt under overfladen ligger tykke saltlag fra Permtiden for 220 mio. år siden. Salt under tryk er plastisk og skyder enkelte steder op som såkaldte salthorste, der presser de overliggende lag i vejret. Svinkløv har således en kerne af skrivekridt, som rejser sig omkring 50 meter over det vest for liggende landskab af tidligere havbund, strandvolde og klitter. Skrænten "Svinklovene" med de karakteristiske kløfter er dannet ved regnvandets langsomme opløsning af det bløde skrivekridt.

Den gamle kystskrænt ved Stenbjerg og Svinklovene rager over 50 meter op over kystsletten og klitterne. Svinklovene er erosionskløfter i kalkundergrunden. Tidligere stod kløfterne som kridhvide skår i skrænten, men er i dag tilvoksede.

Copyright Kort- og matrikelstyrelsen

ZOOM OUT

Planteliv

Svinkløv Klitplantage har altid været berømt for sin afvekslende plantevækst. Her findes alt fra klithede og forblæst bjergfyr-plantage til fugtige, frodige skovslugter (f.eks. Faldet og Kaprifoliedalen)

Udsigten fra Stenbjerg mod vest over Grønne Strand med Jammerbugten og stenalderhavets gamle havbund. I horisonten anes Bulbjerg-øen. Søerne t.v. er opstået ved ralgravning. Kollerup koggen blev fundet lige vest for den fjerneste sø, 300 meter fra strandkanten. Store dele af området er fredet.

Stenalderhavets kalk- og moræneøer har påvirket landskabets dannelse. Mellem øerne aflejredes sand, grus og sten som revler og strandvoldssystemer, der efterhånden forbandt de spredte øer og som lukkede sunde og vige. Landet steg langsomt af havet efterhånden som istidens tryk på jordskorpen udlignedes.

Skrivekridt-lagene, der er dækket af vekslende tykkelser af morænelag og flyvesand og stedvis furet af regnvandet, medfører en særdeles varieret jordbund og vegetation i klitplantagen.

Dyrelivet

Svinkløv klitplantage er i det væsentligste en varieret nåletræsplantage, som giver god dækning og fine livsbetingelser for dyr og fugle. Råvildt er almindeligt, men også kronvildtet kan lejlighedsvis træffes i plantagen. Langs Sletteå, der helt ureguleret passerer plantagen, kan man finde spor og efterladenskaber fra odderen, ligesom åen er et yndet overvintringssted for vandstær.

og højstammet granskov. Hvor flyvesandet ikke ligger for tykt over den frodigere undergrund, trives træerne særdeles godt, og plantagen er forstmæssigt en af de bedste klitplantager trods sin udsatte placering.

De gamle plantninger af Sitkagran og Ædelgran med næsten 100 år gamle kæmper giver plantagen et næsten svensk præg. I mospuderne under træerne kan man i juli være heldig at finde to små medlemmer af orkidéfamilien, Hjertebladet Fliglæbe og Knærod. Med få mm store blomster hører de til de mest undseelige orkidéer. De er sjældne i Danmark, men er almindelige netop i de svenske nåleskove.

En lille slugt med en rislende kildebæk giver en frodig kontrast til den omgivende nåleskov. Her findes en tæt bevoksning af den sjældne Fjerebregne.

Klitområdet ved foden af den gamle kystskrænt er en vigtig del af plantagen. Her findes alle de forskellige klittyper - hvid klit, grå klit og grønsværklit. Klitrose er her almindelig. Den rige variation af naturtyper sammen med forekomsten af den truede odder har medført, at Svinkløv Klitplantage er blevet udpeget som internationalt bevaringsværdig - et EU habitatområde.

Kulturhistorie

Hjordtal sogn, som Svinkløv klitplantage hører under, blev totalt forarmet og næsten udslettet af den voldsomme sandflugt, som hærgede fra 1600-tallet og helt ind i 1800-tallet.

Den romanske Hjortdal kirke i udkanten af plantagen udgør sammen med herregården Slettegård et smukt kulturmiljø. Fra kirken fører den gamle landevej som grusvej over Sletteåen på en gammel, særpræget kvaderstensbro til herregården. Hjortdal lå på en af middelalderens vejforbindelser fra landstings- og bispesædet Viborg til det magtfulde Børglum Kloster. Fra overfarten

På strækningen gennem klitplantagen er Sletteå fuldstændig ureguleret og har med sit store fald næsten karakter af en bjergbæk. Det frodige vildnis få hundrede meter fra kysten står i stærk kontrast til det forblæste og fattige klitlandskab.

Den varierede skov rummer et rigt fugleliv. Nåleskovens fugle dominerer, f.eks. sortmejsje, topmejsje, fuglekonge og alle tre arter korsnæb. Er man heldig, kan man i de høje graner finde duehøgens kæmpestore rede. Andre spændende fugle er f.eks. skovhornugle, rødrygget tornskade, grønspætte, natravn og ravn. En efterårsdag kan skoven vrimle med skovsnepper, som raster her på deres vej sydover.

Små hedepartier veksler med skov langs kanten af den tidligere moræne, mange steder med et flot kig ud over den gamle stenalderhavbund, mere end 50 meter under plantagen.

Information

Skov- og Naturstyrelsen har udgivet en [folder om klitplantagen](#) med forskellige turforslag.

ved Aggersborg red man via Hjortdal og Lerup kirke, hvor der lå en helligkilde, gennem Fosdalen mod kysten, hvor stranden var en sikker passage mod nord forbi Store Vildmoses uvejsomme vidder.

Svinkløv Badehotel er et af landets få intakte levn fra et mondænt bade- og ferieliv, som her startede allerede omkring år 1900. Det er opført i 1925, tegnet af kgl. bygningsinspektør Ejnar Packness. Hotellet er en af Danmarks største træbygninger. Beliggenheden er enestående, i et klitfredet område langt fra al anden beboelse.

500 meter øst for Svinkløv Badehotel går en sti op ad bakke mod Skt. Olufs kilde. Flere steder går stien tæt ved den lille kildebæk, mens selve kildeudspringet i dag gemmer sig i krattet. Kilden var en helligkilde, viet til Olav den Hellige - Norges skytshelgen. Kilden blev søgt som lægedomskilde helt op til 1890. At det netop er Norges skytshelgen hænger sammen med områdets nære tilknytning til Norge gennem århundreders skuddefart på kysten. Norsk træ og jern blev udvekslet med dansk korn, flæsk og smør. Forbindelsen har smittet af på stednavnene lang kysten, f.eks. Lien og Fosdalen.